Protokoll fra møte i Programrådet for masterstudiet i rettsvitenskap

J.nr.: 2017/7412

Tid og sted: Torsdag 14. desember 2017 kl 12.00-15.15, Kollegieværelset DA

Tilstede: Erling Hjelmeng, Henrik Bjørnebye, Christoffer Eriksen, Ingunn Ikdahl, Cecilia Bailliet, Mads Fredrik Baardseth, Thea Gabrielsen og Christine Ødegard Sten

Forfall: Inger Berg Ørstavik og Johan Boucht

Fra administrasjonen: Randi Saunes og Eivind Roll

Observatører/invitert: Maria Fiorello Conradi og Anne Margit Tvenge

Referent: Kristin Steen Slåttå

Sakene ble diskutert i følgende rekkefølge: 1-4,5 og 4. Sak 6-13 ble utsatt, det var ingen saker til eventuelt

SAK 1	**Protokoll** Protokoll fra PMR møte 24. oktober 2017 er allerede godkjent
SAK 2	**Erfaringer fra PMRs medlemmer** 1. studieår: Piloten med digitale hjelpemidler på JUS1111 er godt i gang og det arbeides med å gå vekk fra konkrete rettsspørsmål til eksamen på høsten. 2. studieår: Studieårsansvarlig orienterte om det nye integrerte undervisningsopplegget som nå er kommet på plass på JUS2111, dette er et spennende og faglig godt opplegg. JSU kommenterte at man på JUS4211 hadde etter utprøvning gått vekk fra parallell undervisning i de ulike fagene og studieårsansvarlig svarte at det ville bli publisert detaljerte leselister slik at studentene har godt grunnlag for å forberede seg på hver sesjon.

	På nye JUS2211 vil fagene fortsatt ligge bolkevis, her er det innført ny vurderingsform med semesteroppgave og muntlig i tillegg til skriftlig skoleeksamen. Studieårsansvarlig la til at de faglige går inn i dette semesteret med stor ydmykhet, flyttingen av fag legger til rette for en mye bedre sammensetning av fag på emnene. Med endringen får man integrert menneskerettighetene med folkerett, man får koblingene bedre mellom EØS-rett og forvaltningsrett, og man får innført nye pedagogiske virkemidler gjennom prosedyreøvelsen og ny vurderingsform. 5. studieår: Ingen spesielle kommentarer LLMs: Ingen spesielle kommentarer JSU: Utvalget jobber videre med karakterpresskampanjen, videre har de fått mange henvendelser knyttet til høstens eksamensavvikling. Informasjon fra studieseksjonen ved Eivind Roll: Roll orienterte om at det har vært noe langvarig sykefravær på planleggersiden, seksjonssjef for studieseksjonen er sykemeldt og avdelingslederstillingen er ikke besatt. Nytt fra Erling: Planlagt et symposium i privatrett og studiedekanen gav ros til arrangementet at de hadde lagt opp til studentkollokvier, et veldig bra tiltak for å integrere studentene i det faglige. Det er gjennomført frokostmøte for de ansatte, der ble det gitt informasjon om digitale hjelpemidler og innføringen av den digitale læringsplattformen Canvas. Canvas skal innføres på 1.-4. studieår våren 2018 og vil bli brukt til å prøve ut studentretting for første gang som del av det obligatoriske opplegget på JUS3111. Fakultetet får positiv tilbakemelding fra utdanningskomiteen for arbeidet knyttet til digitalisering. Det arbeides med en internasjonaliseringsstrategi, arbeidsgruppen vil levere sin innstilling og kommer til PMR rundt påsketider.

Innstillingen har sammenheng med hva arbeidsgruppen for valgemner også kommer til å foreslå, om avvikling av emnetilbudet i Engelsk for jurister mot at man integrerer engelsk i større grad i de obligatoriske emnene.

Det planlegges et allmøte for studenter i januar for å informere om eksamenssystemet Inspera og digitale hjelpemidler.

Studiedekanen orienterte videre om at det hadde kommet inn en sak på 4. studieår. Studieårsansvarlig har fordelt manduksjonene mellom de tre fagene som inngår i JUS4211 på en annen måte våren 2018 enn tidligere. Studieårsansvarlig har anledning til å gjøre endringer innad på studieåret såfremt total antall undervisningstimer for studieåret er uendret. Ansvarlig faglærer som fikk antall timer manduksjoner redusert gjennom denne beslutningen har klaget på dette og bedt om at det skulle diskuteres i PMR. Studiedekanen stilte da spørsmålet til PMR om dette er en sak PMR mener bøs tas opp til samlet diskusjon. JSU kommenterte at det generelt er ønskelig at studieårsansvarlig må få gjennomføre de vedtakene som han/hun har kompetanse til uten at det skal måtte diskuteres i PMR, men la til at dette faget som fikk redusert antall timer manduksjoner går svært tidlig i semesteret, og kommenterte at det da kan være faglige grunner for å ha flere timer enn de andre fagene. Det ble kommentert at det ikke er ønskelig å ta omkamper i PMR om det studieårsansvarlig har myndighet til å beslutte selv om det er en upopulær beslutning, men det ble lagt til at det for studieårsansvarlig er svært viktig å forankre slike beslutninger i faglærergruppen. Studiedekanen gjør en vurdering om det kan det være grunn for PMR å gå nærmere inn i substansen med å få fremlagt saken med dokumenter i februarmøtet.

Informasjon fra eksamensseksjonen ved Randi Saunes: Helt overordnet har eksamensavviklingen høsten 2017 gått bra. Det har ikke vært tekniske problemer med eksamen eller feil knyttet til innholdet i eksamen. Det har imidlertid vært en stor overgang med alle valgemner i Silurveien, og det har vært store utfordringer

	knyttet til bokkontroll i Silurveien. Studenter og representanter har meldt om tidvis kaotiske forhold. Administrasjonen og studiedekanen gjennomførte et hastemøte med UiO sentralt og ansvarlige fra Silurveien og det er gjort flere grep for å gjøre situasjonen bedre. Videre ble det den 13. desember lagt ut en falsk sensorveiledning for JUS1211 på appen Joodle, det ble tatt bilde av posten og det ble da raskt bekreftet at denne var falsk. Studieårsansvarlig for andre studieår ga uttrykk for at det var viktig at dekanatet tar tak i tilbakemeldingene om problemer i Silurveien, det er viktig at det legges press på for å utbedre dette.
SAK 3	**Diskusjonssak: Kjønnsperspektiv i undervisningen** Studiedekanen takket for arbeidet som er gjort med dette notatet og at man nå har mange konkrete tips som vil gjøre det mye lettere for de ansvarlig faglærerne å følge opp innspillene fra Juss og kjønn rapporten. Ikdahl kommenterte at det er viktig at dette blir et levende dokument som man kan få tilbakemeldinger på om videreutvikle, det er viktig at det kommer på plass en nettside som folk kan klikke seg inn på og finne denne informasjonen. Studiedekanen vil følge opp etter at dette er på nett med en frist til de ansvarlig faglærerne og sette dette opp på neste frokostmøte for undervisning i ca. mai 2018. Bailliet la til at det i notatet er veldig fokusert på diskrimineringsrett, men vel så viktig at man tenker andre positive tiltak, som at man må rekruttere flere kvinnelige kurslærere i privatrettslige fag. JSU kommenterte at dette er svært positivt, at dette integreres og ikke er en avgrenset forelesning om kjønn. Her ble det lagt til at det er viktig at disse temaene gjenspeiles i eksamensoppgavene. **Innstilling fra PMR** • PMR stiller seg bak anbefalingene i det vedlagte notatet.

	• Administrasjonen oppretter en nettside for "integrering av kvinne- og kjønnsperspektiv" der alle ansatte har tilgang. Der aktuelle dokumenter gjøres tilgjengelig sammen med tipunktslisten med forslag til hvordan kvinne- og kjønnsperspektivet kan integreres. • Studiedekanen i samarbeid med administrasjonen ber de ansvarlige faglærerne vurdere de konkrete forslagene fra Juss og kjønn rapporten, og bruker tipunktslisten til å implementere endringer. Det utarbeides en frist for rapportering mot slutten av våren 2018, og endringsforslagene vil bli lagt frem for vedtak for PMR.
SAK 4	**Vedtakssak/diskusjonssak: Eksamen i lokalene i Silurveien, eksamenssystemet Inspera og digitale hjelpemidler** JSU bemerket at opprinnelig vedtaksforslag fra JSU i saken ikke fremkom i dokumentene. I mail til sekretær for PMR hadde JSU foreslått følgende vedtaksforslag som ikke konkret fremkom i innkallingen: 1. Alle PMRs medlemmer skal gjøre en eksamensoppgave, på eksamensvilkår, i Insperia, med samme funksjoner, størrelse på skjerm etc. 2. Om studentene ved Det juridiske fakultet i Oslo fortsatt kan bruke det egenutviklede eksamensprogrammet/løsning. (Istedenfor insperia) 3. 3.1 Om digitale hjelpemidler skal innføres. 3.2 Hvilke rettskilder som skal være tilgjengelige om så er tilfelle. 4. Skal visse juridiske eksamener fortsatt avholdes i sentrum. Studiedekanen innledet kort med at det i denne saken er snakk om tre forhold:

- De fysiske forholdene i Silurveien
- Eksamensløsningen Inspera
- Digitale hjelpemidler

Studieårsansvarlig la til at det er et fjerde element som burde behandles som del av saken:

- Kan studenter medbringe trykte hjelpemidler i tillegg til digitale hjelpemidler?

Silurveien

Studiedekanen orienterte om at overgang til Silurveien legger noen begrensninger knyttet til trykte hjelpemidler, da man ikke kan gjennomføre en betryggende bokkontroll der hvor det er 6 t eksamen. Arbeidsgruppen som jobbet med digitale hjelpemidler så på muligheten for å tillate trykte hjelpemidler uten bokkontroll, men kom frem til at dette ikke var en god løsning. Våren 2018 er digeks som eksamensløsning avviklet, og alle emner skal gjennomføres med Inspera som program. Eksamen i JUS1111 skal avholdes i Silurveien ettersom det skal benyttes digitale hjelpemidler, alle andre 6 t eksamener gjennomføres i lokalene i sentrum, men med Inspera som eksamenssystem.

JSU beskrev at de hadde mottatt mange klager denne høsten fra studenter som hadde tatt eksamen i Silurveien. Knyttet til de fysiske forholdene er det klager på at det tar lang tid før man kan få komme til plassen sin og kort tid til å gjennomføre bokkontroll. Det har vært studenter som ikke har fått beskjed når hjelpemidlet ble inndratt, og noen som har trukket seg da de ikke har skjønt at de kunne klage på inndragelsen. Man plasserer flere fag sammen, og med store lokaler er det større risiko for støy. Det ble samtidig lagt til at det er svært gode lys og luftforhold, og det gir også likere forhold mellom studentene, i dag er det relativt store forskjeller på hvor god de ulike små salene i sentrum er.

Studentene bekymrer seg for at man har hatt for stort fokus på å tilpasse seg i Silurveien og det er ikke blitt hensyntatt det som må

være på plass for god eksamensavvikling ved juridiske emner. Flere kategoriserte forholdene høsten 2017 som en skandale. Videre henviste de til at man hadde etter våren 2017 fått flere negative tilbakemeldinger, og kan ikke se at man da kunne skalere opp slik man har gjort denne høsten.

Studiedekanen orienterte om at overflytting til Silurveien er en beslutning fattet sentralt, kostnaden forbundet med avvikling av eksamen fordeles på de ulike fakultetene uavhengig om hvor mange emner man avvikler der. Dette gir oss en klar økonomisk ramme, fakultetsledelsen jobber med å gjøre tilbudet i Silurveien best mulig. Seksjonssjef for eksamen konkluderte med at gjennomføringen denne høsten ikke har vært god nok knyttet til bokkontrollen, men dette er noe som er tatt tak i og det er gjort flere endringer for å bedre situasjonen.

Eriksen kommenterte at det ser ut som eksamensseksjonen og fakultetet har gjort det de kan for å få gjennomført god eksamensavvikling i Silurveien, men ønsker informasjon om hva slags handlingsrom vi har for å kunne trekke oss ut av dette prosjektet, Silurveien og Inspera er en reduksjon av kvaliteten for våre studenter og dette er svært demotiverende for både studenter og ansatte.

Steen kommenterte at fakultetet bør jobbe for å få til de beste løsningen innenfor de rammene som fakultetet har å forholde seg til .

Inspera

Inspera har ikke en god stavekontroll, og studenter opplever at systemet er vanskelig å forstå. Ved deloppgaver må man trykke seg videre for å se alle oppgavene som skal besvares. Videre leveres oppgaven automatisk klokken fire og man får ikke en mail om at oppgaven er levert som man gjør i digeks. JSU kommenterte at ingen arbeidstaker i 2017 hadde akseptert å jobbe med tekst i ett slikt program, dette er juridiske emner hvor man trenger høy grad av funksjonalitet, og programmet står tilbake for vår digeks løsning.

Eksamen er årets viktigste dag og studentene må gis et skriveverktøy som fungerer godt. JSU reiser nå en sak til Universitetstyret via Studentparlamentet om å videreføre digeks som eksamensløsning.

Tvenge kommenterte at programmet er annerledes enn Word, men det er svært få studenter som har benyttet seg av tilbudet å prøve ut programmet i forkant av eksamen.

Studiedekanen orienterte om at UiO har inngått kontrakt med Inspera og dette er eksamenssystemet som er valgt for hele universitetet. Overgangen er vanskelig for vårt fakultetet, da vi har hatt en så god løsning på plass fra før. Imidlertid kan digeks ikke driftes av USIT lengre og den kan ikke tilbys våren 2018, da det ikke er testet hvordan ny versjon av Word vil fungere, dette vil ikke lenger vil være et sikkert eksamenssystem. Videre er det nå en prosess hvor man undersøker muligheten for å bruke Word sammen med Inspera, dvs. skrive i Word og lime inn i Inspera ved levering. Det som er viktig å ha klart for seg at det ikke er snakk om dagens digeks løsning, da denne ikke er vurdert som en sikker eksamensløsning fom 2018, da er det bedre å bruke den løsningen som har fokus på oppgradering. Eriksen kommenterte at dette virket som en svært fornuftig løsning, men at ledelsen måtte fortsette sitt trykk. Bailliet la til at for jussemner er det det skriftlige som er særlig viktig, og man må ha en eksamensløsning som legger til rette for at studentene får gode rammer. Bjørnebye kommenterte at disse tilbakemeldingene fra studentene gjorde at det er vanskelig å ha full tiltro til at eksamensløsningen er god nok.

JSU ønsker at man reduserer vitenskapelige ansatte for å kunne fortsette å drifte digeks løsning og avvikler eksamen lokalt i sentrum.

Digitale hjelpemidler

JSU la frem at de er positive til innføringen av digitale hjelpemidler men uenig når det gjelder tilgjengelige kilder, studentene er

bekymret for at det blir en "søkekonkurranse" på eksamen og ønsker at faglærerutvalget skal danne rammene for tilgjengelige dommer under eksamen.

Studiedekanen viste til gode erfaringer med åpen bok eksamen dette og sist semester, og at eksamen med flere kilder blir dreid mot ferdigheter, ikke det å kunne hver eneste dom, dette er en ønsket utvikling. Det ble argumentert for at det større kildetilfang åpner opp for mer kreativ tenkning rundt det å løse oppgaver, og at det da ikke handler om å finne den ene riktige dommen. Videre ble det slått fast at faglærerutvalget vil fremgå i sensorveiledningen, noe som gir klare føringer på at det er konkret hvilke dommer som forventes at studentene kjenner til.

Om voteringen

JSU gjentok sitt opprinnelige vedtaksforslag og ønsket at det skulle stemmes over at PMR skal gjennomføre en eksamensoppgave på de eksamensvilkår man har i Silurveien, man ble imidlertid enige om at man ikke kunne beordre PMRs medlemmer til dette, men at det var ønskelig å sende ut tilbud.

Det var enighet om at man ønsket en mer grundig utredning for å diskutere det prinsipielle rundt Silurveien og Inspera, dette blir lagt frem for møtet i februar.

I tilknytning til vedtaksforslaget i sakskartet om at "studentene burde kunne medbringe skriftlige hjelpemidler som tillegg til lovdata i en overgangsfase" fremmet Eriksen et alternativt vedtaksforslag. Forslaget var at bestemmelsen i hjelpemiddelreglementet kap 1 punkt 5a skulle videreføres ved innfasing av digitale hjelpemidler. Formålet med forslaget var å sikre at man på emner med digitale hjelpemidler også har lov til å medbringe det som fremgår av hjelpemiddelreglementet kap 1 punkt 5a: "Norske lover og forskrifter. Lovsamling i inntil to eksemplarer. Ett særtrykk pr. lov. Det er tillatt å medbringe særtrykk av Grunnloven både på bokmål og nynorsk.

	Studiedekanen orienterte om at det er usikkert om PMR har kompetanse til å vedta en slik endring, og det ble videre argumentert for at PMR ikke hadde gode nok grunnlagsdokumenter til dette møtet, dette har konsekvenser for studentene, undervisningsopplegget våren 2018 og økonomisk da det fører til behov for bokkontroll. Eriksen fremholdt at forslaget ikke innebar noen endring, men en videreføring, og understreket at ikke har vært truffet vedtak om å oppheve hjelpemiddelreglementet punkt 5a tidligere. Det ble votert over forslaget da det ble argumentert for at det ville være for sent å vedta dette i februar for JUS1111 våren 2018. **Vedtak** • PMR vil få forelagt en utredning om de økonomiske og organisatoriske konsekvensene med å trekke seg ut av Silurveien i februarmøtet • Det sendes ut tilbud og oppfordring til de studieårsansvarlige, ansvarlige faglærere og faglærere om å prøve en lokal pc som er satt opp med eksamenssystemet Inspera. • Oppgaveutvalget for 1. studieår våren 2018 skal ha en praktisk gjennomgang, hvor de får se og prøve skjermstørrelse, eksamenssystemet Inspera og digitale hjelpemidler. • Det skal fortsatt være tillatt å medbringe lovsamling og særtrykk i henhold til hjelpemiddelreglemtet punkt 5a ved innfasing av digitale hjelpemidler (6 mot 1 stemme)
SAK 5	**Vedtakssak: Forslag til ending i Instruks for studieårsansvarlige lærere, ansvarlige faglærere, faglærere, ansvarlig faglærer for masteroppgaver, fagkoordinatorer, profilansvarlige, eksterne lærere, oppgaverettere og kollokvieveiledere**

	Ingen av medlemmene hadde innvendinger til forslaget. Studieårsansvarlig for valgemner kommenterte at dette var en ny arbeidsoppgave som tilfaller ansvarlig faglærer, og på 5. studieår gis det ingen uttelling i undervisningsregnskapet for dette vervet. **Vedtak** Instruksen endres i henhold til forslaget
SAK 6	**Diskusjonssak: Rapport fra tilsynssensor 4. studieår**
SAK 7	**Diskusjonssak: Karriereutvikling som del av Masterstudiet i rettsvitenskap**
SAK 8	**Diskusjonssak: Tiltak for økt gjennomstrømming**
SAK 9	**Diskusjonssak: Ansvarlig faglærers ansvar knyttet til eksterne timelærere**
SAK 10	**Orienteringssak: Rapport til PMR om hjemmeeksamen i rettshistorie JUS3220 etter tre semestre**
Sak 11	**Skriftlige orienteringssaker:** • Årsplan for PMR våren 2018 • Programevalueringen av masterstudiet i rettsvitenskap • Studentstatistikker - tall fra våren 2017

	• Ukeplaner for våren 2018 • Faglig eksamensledere våren 2018
Sak 12	**Saker tatt på fullmakt:** • Godkjent oppdatering av litteratur HUMR5191 - Human Rights Methodology: Research, Analysis and Thesis • Godkjent ny ansvarlig faglærer for JUS5251 - Ekspropriasjonsrett; Geir Stenseth • Godkjent ny faglærer i JUS3220 Rettshistorie; Maria Astrup Hjort • Godkjent ny faglærer i JUS2111 Folkerett; Stian Øby Johansen • Godkjent vikarierende programleder for PIL i perioden høsten 2018 og våren 2019; Stian Øby Johannsen • Godkjent oppdatert emnemal for emnet ISSJF4711 - Human Rights, emnet er del av den internasjonale sommerskolen • Godkjent ny faglærer i JUS1211 Juridisk metodelære; Tarjei Bekkedal • Godkjent oppdatering av litteratur i emnet JUS5910 Women's Law and Human Rights • Godkjent nytt hjelpemiddelhefte i emnet JUS4111 Metode og etikk (hjelpemiddelreglene oppdateres etter eksamen høsten 2017 er gjennomført) • Godkjent ny ansvarlig faglærer for JUS5405 - Law of the Sea, ny ansvarlig faglærer er Alla Pozdnakova
SAK 13	**Eventuelt**